

Wat als je de Griekse mythologie met de huidige wereldorde verbindt?

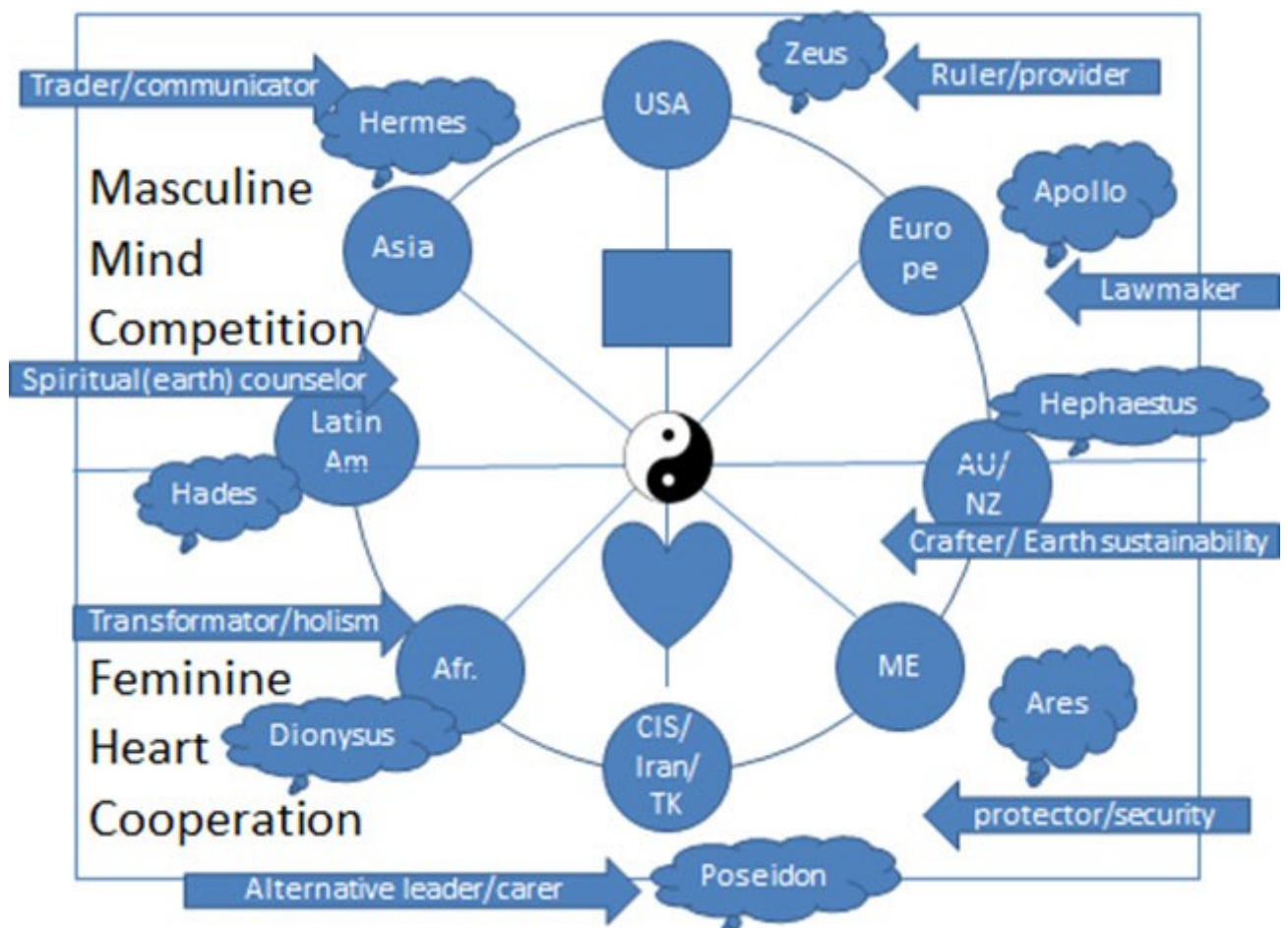
Nieuwsbericht | 01 juli 2019

Regio's in de wereld verbinden met Griekse goden, zelfs de collega's op je afdeling kun je vergelijken met deze mythische figuren. Zijn ze meer masculien, feminiem of toch feminiem-masculien? Of zijn ze juist meer rationeel, emotioneel of spiritueel? En het kan natuurlijk ook zo zijn dat ze van alles wat hebben. Dorine van Norren (directie IB) kan er uren over vertellen. Onlangs opende ze rondom dit thema haar eigen tentoonstelling in het Afrika Studie Centrum van de Universiteit Leiden.

Door: Mirjam de Kruijf

De kunstwerken die Dorine maakt, vormden ooit de basis voor haar onderzoek: 'Ik heb het eerst allemaal gevisualiseerd, en dat heeft me uiteindelijk geholpen om conclusies te trekken voor mijn proefschrift. Ik heb daarvoor drie filosofieën met elkaar vergeleken: het Bruto Nationaal Geluk, de Afrikaanse Ubuntu gedachten en de inheemse Buen Vivir van de Quechua, specifiek in Ecuador. Meer daarover staat in een [eerder verschenen artikel](#) op het Rijksportaal.

'Behulpzaam was vooral het archetypemodel waarin ik elk werelddeel op een specifieke plek in een cirkel heb neergezet. Ook wel 'het wiel van de waarden' genoemd, aldus Dorine. 'Deze begint bij de psychologie waarin archetypes worden onderscheiden. Een archetype waar je onder valt, wordt bepaald door je karakter (nature), en deels ben je wie je bent door de manier waarop je bent grootgebracht (nurture). Dorine: 'In de oude Griekse mythologie kenden ze acht mannelijke archetypes en zeven vrouwelijke archetypes. Die archetypes kun je ook weer onderverdelen in mannelijke en meer vrouwelijke types. Zeus is bijvoorbeeld masculien-masculien, terwijl Poseidon, beter bekend als de Romeinse god Neptunus, feminiem-masculien is.'

Het archetypemodel.

Je kunt de types dus linken aan karakters, maar ook aan beroepen. Dorine legt uit: 'De god Hermes of de godin Persephone, zijn de boodschappers, de archetypen van de journalist. Zij vormden de link tussen de spirituele wereld en de wereldse wereld. In een team is meestal één persoon de Zeus, de heerser, en een ander is weer Apollo, degene die de regels maakt. Dat is een leuke manier om naar de werkelijkheid te kijken. En toen zag ik dat je dat ook op landen en regio's in de wereld kunt toepassen. Het vrouwelijke wiel van de waarden heb ik niet behandeld, want het is een masculiene wereldorde, maar misschien kan dat in de toekomst wel.'

Zeus binnen de Zeus

De ideeën voor haar kunstwerken krijgt Dorine door in stilte te gaan zitten en na te gaan welke symbolen bij de verschillende regio's passen. 'De Verenigde Staten zijn nu nog wereldleider en daarmee de Zeus. Deze masculiene leider staat voor denken vanuit de ratio en competitie, met economie (zorgen voor het inkomen van de familie) als kernwaarde. Daarin is New York de Zeus binnen de Zeus; daar waar de macht en het geld geconcentreerd zijn. Als symbool heb ik het (masculiene, hoekige) vierkant genomen en daarvan een ster gemaakt. Dat staat voor lineair denken.'

Eén van de kunstwerken.

Voor de god Hephaestos zijn spiritualiteit in de vorm van kunst heel belangrijk. Deze past bij de Maori uit Nieuw Zeeland, de Australische Aboriginals en de Polynesiërs die onder andere zichzelf beschilderen en daarmee allemaal kunstenaars zijn. Hephaestos (ook wel Vulcano genoemd door de Romeinen) symboliseert de levensenergie (de gouden draden), die ook wel geassocieerd wordt met Gaia, moeder aarde. Op het kunstwerk dat Dorine daarvan heeft gemaakt, zie je drie inheemse schilden (met beelden van deze drie regio's), gesmeed uit het vuur van de aarde, die de aarde beschermen. De kunstenaar maakt het onzichtbare zichtbaar via de levensenergie.

Archetypische categorie

Dorine: 'Elk archetype heeft één groot kunstwerk en dan twee of drie kleinere schilderijtjes, elk land is ingedeeld in een archetypische categorie. Daarvoor ben ik met mensen uit die landen gaan praten, en samen hebben we het land ingedeeld'. Met die kleinere kunstwerken wil Dorine laten zien wat er gebeurt als culturen met elkaar communiceren: Apollo (of Europa) denkt net als Zeus in lineaire processen; en Afrika denkt daarentegen in magie en die raadt Europa aan om te transformeren en circulair te denken. 'Dus als je goed naar mijn kunstwerken kijkt, zie je dat Afrika goed met Azië kan communiceren, maar dat Azië ook goed met Europa overweg kan, maar Afrika en Europa moeite hebben elkaar te verstaan.'

Dorine van Norren.

Wil je meer van Dorine's werk zien, bezoek dan de tentoonstelling in het Afrika Studiecentrum, Universiteit Leiden. Dat kan nog tot en met september. Pieter de la Courtgebouw / Faculty of Social Sciences, Wassenaarseweg 52.

Klik [hier](#) voor meer informatie.